

«Հաստատված է՝»

**ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ակադեմիայի օպերատիվ-
հետախուզական գործունեության և քրեագիտության ամբիոնի
31.08.2020թ-ի նիստում, արձանագրություն թիվ 1
ամբիոնի պետ, ոստիկանության գնդապետ**

Մ.Սեմերջյան

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Դատական հոգեբուժություն
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, առկա վճարովի ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Օպերատիվ-հետախուզական գործունեության և կրիմինալիստիկայի ամբիոն E-mail: OHGKRIM@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ս. Ասլանյան Հեռախոս 091-40-27-30 aslanyan.sona71@gmail.com
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	«Դատական հոգեբուժություն» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 16 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար, 6 ժամ գործնական, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, լրացնում է ձևաթղթեր, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարք հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ԴԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Կրիմինալիստիկա» և «Քրեական դատավարություն» դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«Դատական հոգեբուժություն» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են դատական հոգեբուժության հիմնարար խնդիրները, դատահոգեբուժական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները:

ՆՊԱՏԱԿ ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ դատական հոգեբուժության հիմնարար խնդիրների, դատահոգեբուժության փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքների վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1) ներկայացնել դատական հոգեբուժության հիմնարար խնդիրները, 2) ներկայացնել դատահոգեբուժության փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները:	
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Կարողնա՝	1) սահմանել դատահոգեբուժական փորձաքննության ընդհանուր դրույթները 2) նկարագրել դատահոգեբուժական փորձաքննության կարգը և առանձնահատկությունները, 3) ներկայացնել դատահոգեբուժական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները, 4) տարբերել դատահոգեբուժական փորձաքննության անցկացման տեսակները, 5) ներկայացնել դատահոգեբուժական փորձագետի իրավունքներն ու պարտականությունները: 6) բացատրել դատահոգեբուժական փորձագետի պարտադիր մասնակցություն պահանջող քննչական գործողությունների կատարման առանձնահատկությունները:	
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական	1) «Հոգեբուժություն» Մելիք-Փաշայան Ա.Է. Երևան 2010թ.	
Լրացուցիչ	1) «Судебная медицина и психиатрия» А.В.Датий 2009г. 2) «Судебная медицина в вопросах и ответах» В.И.Акоиев 2012г. 3) «Наркология» А.И.Минко 2014г. 4) «Психиатрия» Н.М.Жариков 2014г.	
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐԸ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ընթացիկ ստուգման ձևը ստուգաթք	
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով ստուգված չստուգված չներկայացած
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն	

	կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով: բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների: գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները: դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ	Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը: Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվել: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՒՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1

Դատական հոգեբուժության առարկան և խնդիրները (2 ժամ դասախոսություն, 2 սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Դատական հոգեբուժության առարկան, խնդիրները, դատահոգեբուժական փորձաքննությունների տեսակները: 2) Անմեղսունակություն, սահմանափակ մեղսունակություն, բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցների տեսակները, կիրառման կարգը և առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 անցկացվում է սեմինար պարապմունք, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:

Թեմա 2 Հոգեկան հիվանդությունների ախտանշանները (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Հոգեկան հիվանդությունների ախտանշանները, ընկալում, ընկալման խանգարումներ, հիշողություն, հիշողության խանգարումներ, ուշադրություն, ուշադրության խանգարումներ, մտածողություն, մտածողության խանգարումներ: 2) Հուզականային ոլորտի խանգարումներ, բանականություն, բանականության խանգարումներ, գիտակցության խանգարումներ:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 անցկացվում է սեմինար պարապմունք, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:

Թեմա 3 Շիզոֆրենիա և մանիկա-դեպրեսիվ փսիխոզ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Շիզոֆրենիա, հոգեախտաբանական նշանները, կլինիկական դրսևորումները, շիզոֆրենիայի կլինիկական ձևերը, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները: 2) Մանիակա-դեպրեսիվ փսիխոզ, ախտաբանական նշանները, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները, հիվանդների հետ տարվող աշխատանքների առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 անցկացվում է սեմինար պարապմունք, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:

Թեմա 4 Էպիլեպսիա և գանգուղեղային վնասվածքներ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Էպիլեպսիա, հոգեախտաբանական նշանները, կլինիկական դրսևորումները, անձի և բանականության խանգարումները, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները, հիվանդների հետ տարվող աշխատանքների առանձնահատկությունները: 2) Գանգուղեղային վնասվածքներ, հոգեկան խանգարումները գանգուղեղային վնասվածքների ժամանակ, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 անցկացվում է սեմինար պարապմունք, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:

Թեմա 5 Ալկոհոլամոլություն (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

1) Ալկոհոլամոլություն, հոգեախտաբանական նշանները, կլինիկական դրսևորումները, հարբաժություն, աստիճանները, ախտաբանական հարբաժություն, ալկոհոլամոլությունը կանանց շրջանում, ալկոհոլային պսիխոզներ: 2) Անձի խանգարումները ալկոհոլամոլության ժամանակ, դատա-հոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 անցկացվում է սեմինար պարապմունք, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:
---	--

Թեմա 6 Թմրամոլություն (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Թմրամոլության ձևերը, կլինիկական դրսևորումները, թունամոլություն: 2) Դատա-հոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարց 2 գործնական պարապմունքի ժամանակ կազմվում են համապատասխան փաստաթղթեր:

Թեմա 7 Ռեակտիվ պսիխոզներ և նեվրոզներ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Ռեակտիվ պսիխոզներ, աֆեկտիվ-շոկային ռեակցիաներ, ձգ-ձգվող ռեակտիվ պսիխոզներ, կլինիկական դրսևորումները: 2) Նեվրոզներ, ձևերը, կլինիկական դրսևորումները, դատա-հոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարց 2 գործնական պարապմունքի ժամանակ կազմվում են համապատասխան փաստաթղթեր:

Թեմա 8 Նախաձերրունական և ձերրունական պսիխոզներ (2 ժամ դասախոսություն, 2 գործնական)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1) Նախաձերրունական և ձերրունական պսիխոզներ, կլինիկական դրսևորումները: 2) Դատա-հոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-2 անցկացվում է դասախոսություն: Հարց 2 գործնական պարապմունքի ժամանակ կազմվում են համապատասխան փաստաթղթեր:

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ակադեմիայի իրավագիտության ֆակուլտետի բակալավրիատի առկա վճարովի ուսուցման 2-րդ կուրսի «Դատական հոգեբուժություն» առարկայի ստուգարքի

1. Դատական հոգեբուժության առարկան և խնդիրները:
2. Դատահոգեբուժական փորձաքննության տեսակները: Դատահոգեբուժական փորձաքննության կարգը:
3. Բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցների կիրառման կարգը:
4. Ընկալման և հիշողության խանգարումներ:
5. Բանականության և մտածողության խանգարումներ:
6. Հուզական և կամային ոլորտի խանգարումներ:
7. Գիտակցության խանգարումներ:
8. Շիզոֆրենիայի հոգեախտաբանական նշանները:
9. Շիզոֆրենիայի ընթացքի հիմնական ձևերը: Շիզոֆրենիայով տառապող հիվանդների դատահոգեբուժական գնահատականը:
10. Մանիակա-դեպրեսիվ պսիխոզի փուլերը, առանձնահատկությունները, տևողությունը, դատահոգեբուժական գնահատականը:
11. Էպիլեպսիայի կլինիկալ հիվանդների դատահոգեբուժական գնահատականը:
12. Գանգուղեղային վնասվածքներ, դատահոգեբուժական գնահատականը:
13. Ալկոհոլամոլություն, փուլերը, դատահոգեբուժական գնահատականը:
14. Հարբածության տեսակները, ախտաբանական հարբածություն:
15. Թմրամոլություն, թմրամոլության կլինիկական ձևերը, դատահոգեբուժական գնահատականը:
16. Թունամոլություն, դատահոգեբուժական գնահատականը:
17. Նեվրոզներ և ռեակտիվ պսիխոզներ, դատահոգեբուժական գնահատականը:
18. Նախաձերրունական և ձերրունական պսիխոզներ, դատահոգեբուժական գնահատականը: